

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. GYIKOS MIHÁLY.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Konduljanak meg a vészharangok . . . .

„Örvendek, hogy egy oly vitéz és lovagias nemzettel vehettem fel a harcot, mint a magyar, csak azt sajnálom, hogy nincs a világnak egyetlen nemzete, melynek fiai között oly sok hazaáruló lenne, mint a magyar” mondja Paskievics Iván herceg az orosz hadak főparancsnoka, naplójának a magyar szabadságharcot tárgyaló részében. Mondja ezt a mi szabadságharcunk elnyomására kivézényelt főparancsnok saját tapasztalata, meggyőződése alapján.

Igaza van, Forgách és Zichy Eugénok bőven akadtak. Felháborodik az ember, midőn a történelem évkönyveinek ezen undorító jellemű, piszkos, bélpoklos, rothadt lelkű alakjai gazságaival beszennyezett lapjait olvassa.

Szégyen-pir önti el az ember arcát, midőn látja és tudja, hogy a nemzet nem taszítja ki kebeléből s veti a legundokabb férgek által telített börtönök mélyeséges fenekére az ilyen elvetemült embereket, sőt mi több, magas állásokban, zsarnok által árulásért adott czimekkel, rendjelekkel díszítve megtüri.

Ez a nemzet szolgáléküségének, gyávaságának oly félreismertethetetlen jele, melyből a „vitéz és

lovagias magyar nemzet“-re ráismerni nem lehet. Ezer éves történelmünk, de különösen az utolsó négyszáz év történelme bizonyítja: valahányszor ellenségeink feltámadtak ellenünk, hogy nemzeti mivoltunktól és államiságunktól megfossszanak, mindannyiszor tömegesen akadtak e hon fiai közül olyanok, a kik a helyett, hogy a haza függetlenségét kivívni igyekvő jobbjainkkal egyesülve ellenségeink támadását visszaverték volna, pénzért, kitüntetésért a nemzeti ügy megbuktatását szívesen elősegítették.

Közprédának tekintették őket a hazát, mely csak arra való, hogy hiúságuk, hatalmi vágyuk, hitvány önzésük, vagyonszerzési viszketejük kielégítője legyen.

A haza ismeretlen fogalom volt előttük mindjárt, a mint a zsarnok a nemzet leigázására irányuló céljai kiviteléhez magas czimek, dus javadalmak adományozásával felbérelte.

Mert felbérelni lehetett és lehet most is őket, mint a gyilkosokat szokás, de míg a gyilkost, ki tán egy ember életét oltotta ki csupán, kötél általi halállal végzik ki, addig a zsarnokot, a hazaárulót, kinek útját égő falvak, holt testek, nyomor, inség jelzik, ki ezrével hurcolta vérpadra a haza legszentebb ügyéért küzdő honfi-

akat, magas czimekkel, méltóságokkal, dus javadalmazásokkal tüntetik ki. Konez volt, van és lesz, tehát kutya is.

Hazánk függetlenségeért évszázadokon át küzdött nagy vagyonu honfiainkat fosztották meg minden birtokuktól, hogy jutalmul adhassák az árulóknak, a zsarnokoknak. Ma már ily jutalmul adható uradalmak nem léteznek, de léteznek magas állások, kitüntetések, méltóságok és a nemzet vagyonából szabad lopás . . . .

Különösen a Habsburgoknak a Gesamtmonarchie megteremtéséért folytatott politikája teremté elaljasult honfitársaink sorából a hazaárulók gyalázatos hadát. Isten átka, hogy a nemzet felháborodása nem tudta időről-időre kiirtani e vipera fajzatot, mely hazánknak a teljes függetlenség útján mindenképen való kifejlődését évszázadokra vetette vissza.

Hazánknak jelenlegi állapotát vizsgálva mit látunk?

Ezer éves alkotmányunk az ország függetlenségét, fejlődését biztosítani képtelen s így a zsarnokság szemében alig áll magasabb színvonalon bármely ponyvairódmalmi termékénél. Tekintélyünk nincs se bent, se külállamok előtt, sőt ezek alig is bírnak tudomással a mi létezésünkről.

Ez pedig fáj nekünk, de azért

TÁRCZA.

Három bölcselet.

Stoa.

Vágyra vágyat szül az élet
És a vágyak gondokat,
Mig a gondgyötörte lélek
Fogy, enyész és ellohad;
Messze üzd hát mind a vágyad,
Gond nem éri csöndes ágyad
S nyersz igaz virágokat.

Epikur.

Vágytalan mit ér az élet?
Vágyj! Ez ad gyönyört csupán,
S ezt csak itt, ne ott reméljed,
Túl hideg siréjszakán.
Vágyj, remélj és éld világod,
Szedd az illatos virágot
És gyönyörködj szép szagán.

Én.

Higj s remélj, de tiszta észszel
S mit körödből úgy sem érsz el,
Arra vágyini óvakodj!
Igy öröm s vágy összeférnek,
Gond tuskéi el nem érnek
S boldog léssz majd — úgy, ahogy . . .

Dombay Hugó.

Halálkeresés.

Este óta kóborolt az utcákon. Nem mert hazamenni. Hátha keresték már ott? A nagy köruton a házak tövében osont el, hogy ismerőssel ha találkozik, rá ne ismerjenek. A rendes kávéházához közeledve, átesapott a tulsó sorra és a mikor egy esomó vidáman, borosan beszélgető ember jött feléje, bemenekült egy másik sikátorba.

Nem akart ismerőssel találkozni, nem akart senkivel a volt társaságából beszédbe elegyedni a leszámolásnak ezen a nagy éjszakáján.

Es hátha már megsejtették, hátha már tudják a dolgot?

És milyen hosszú ez az éjszaka, épp ez. És ebben a nagy sötétségben átmenni a másikba, az örökösbe. Beleolvadni, mint az árnyék. Elveszni észrevétlenül, mint egy hernyó és nem törődni azzal a nagy, csunya lármával, a mit majd holnap csap a közvélemény az elpusztult hernyó botránya fölött.

Igen, ez az egy, ez, hogy az ember nem tud majd semmit a botrány harsonázásból, ez az egy, a mi enyhíti ezt a helyrehozhatatlan csunya ostobaságot s a mi megbékíti a megsemmisülés gondolatával.

Csak meghalni, önként még így, még ebben a megőrzítő, keserves állapotban is nehezen megy. Hogy az ember egyszerűen csak beszüntesse magát, beletörődve abba, hogy a világ nem szűnik meg velünk és

a sirunk fölött tovább bujálkodik, tobzódik a mohó, esömörletesen falánk élet.

Ha valaki leütné, leszurná itt ezekben a sötét zegzugokban, a melyekben szinte megpárlik az alvó nagyváros izzadtsága.

Hiszen annyi gazember settenkedik az éjszakában és éppen most nem jönnek, hogy egygyel kevesebb legyen ebből a fajtaból.

— Igen, gazember vagyok. Közönséges tolvaj, aki loptam. És csak nem is bánom. A lelkiismeretem nem furdal. Ha nem kaptak volna rajta, ma is olyan vigan pezsgőznék mint tegnap és azelőtt mindig azóta, hogy először loptam. De rajta kaptak és a vidám életnek fucses. Két sötét lyuk közt választhatok, az egyik a börtönbe nyílik, a másik . . . No a másikba sem merek belépni. Pedig ebben legalább vége volna mindennek.

Kivette az erszényét, fölnyitotta és megrázta, rázta, rázta sokáig. Az ezüst pénz csörgött benne.

Félig tébolyodott volt már a gyáva halálkeresés izgalmában és eszelősen kurjongatta:

— Gyertek, gyertek vörös éjjeli kakasok a ti aczél csőreitekkel. Egyetek a husomból, igyatok a véreimből és a tiétek mind ez a szép csörgő ezüst kukoricza is. Gyertek, gyertek vörös kakasaim.

Es nem jöttek.

Kétségbeesve gyömöszölte zsebre az erszényét és ekkor a kezébe akadt a revolver hideg csöve. Elővette és kábán bá-

mégsem követünk el mindent, hogy hazánk kiemelkedjék az osztrák örökös tartományok alacsony köréből. A magyar nemzet souverénitását mi sem hirdeti.

Hazánk nagyobb városai kizárólag német nyelven beszélő osztrák katonasággal vannak megtervezve. Gyűlölnék bennünket, megvetik nyelvünket, utálják intézményeinket nem értik törekvéseinket, gyanus szemmel néznek miniket, ellenséget látnak bennünk.

Mi sem természetesebb, mint hogy hazánkat az okkupált tartomány, az összmonarchia tartozéka színében tüntetik fel a külföld előtt. Ezen törekvéseikben hathatós támogatásra találnak az ország belső lakó és a magyarság iránt ellenszenvvel viseltető nemzetiségekben.

Örömmel jöhetnek hozzánk akár a Habsburgok, akár a Hohenzollernek, mert hazánkban is tanui lehetnek a német hegemonia dicsőségének.

A katonaságról lévén szó, ide iktatjuk még, hogy a 40 millió lakóst számláló két birodalom által fentartott hadsereg összes fő, legfőbb iskolái, intézetetei, hadifelszerelési-, építkezési-, élelmezési-, ruházati raktárai, főparancsnokságai, intézőségei stb. melyek egymagukban az iparos és kereskedő osztály százazreit bő pénzforráshoz juttatják, mind Bécsben vannak elhelyezve, mind Ausztria lakóinak megélhetését, sőt vagyonosodását s ezzel párhuzamosan iparuk és kereskedelmük tökéletesítését mozdítják elő, addig itthon a magyar nép ezrével váltja az utlevelet Amerikába, Romániába, Németországba és a jó ég tudja még hova.

„Pusztulunk és veszünk, mint

feloldott kéve, szét hull nemzetünk.”

Iparunk kezdetleges és pang; kereskedelmünk nincs. Mi ennek az oka? Nincs kereslet. Miért? Mert nincs piacunk s ha volna is, úgy ipari, mint kereskedelmi téren oly hátra maradtunk, hogy cikkekünknek nincs értéke. Ausztriának volt gondja, hogy mindazt, mit magyar kéz teremt, mellőzés érje.

Igazságtalanok lennénk, ha e helyen csupán külső ellenségeinket okolnánk hátramaradásunkért. A mi legnagyobb ellenségeink, saját fiaink azok, kiknek fejedelmi vagyont, rengeteg uradalmakat juttatott osztályrészül a haza és a kik nem hogy a haza javát előmozdítanák, de mintegy gyűlölik azt s százazrekre, milliókra menő évi jövedelmeiket külföldön helyezik el és jövedelmeztetik minden módon a helyett, hogy pénzüknek az országban való elhelyezése, jövedelmezővé tétele által a szegény magyar népet juttatnák keresethez.

Főpapjaink, mágnásaink milliárdokat érő vagyon felett rendelkező része a nagy Széchenyi Istvánnak példáját követte-e már? Jutott-e eszébe csak egynek is iparunk fejlesztését oly irányba terelni, hogy a külfölddel felvehesük a versenyt? Építettek-e gyárakat az ipar és kereskedelem fellendítése érdekében, törekedtek-e versenyképességünk fokozására? Közgazdasági állapotainkat a kereskedelem és ipar modern céljainak megfelelő módon igyekeztek-e emelni? Gondoltak-e arra, hogy százazreiket a belga földművelés és angol kereskedelem és ipar elsajátítására, hazánkban leendő meghonosítására for-

dotsák, mely első sorban vagyónukat sokkal jövedelmezőbbé tette volna, földieiket, honfiakat pedig kenyérkeresethez juttatták volna.

Avagy gondoltak-e arra, hogy a magyar birtokokat magyar kézen megtartsák? Tönkrement mágnásaink, földbirtokosaink birtokai megvásárlására törekedtek-e?

Hohenlohe és társai irtózatossá kiterjedésű birtokvásárlásait a Tribuna és hason czélt szolgáló oláh bankok magyar kézből kiesett uradalom-vásárló politikáját fent és lent a széleken figyelemmel kísérték-e? Eszlelték-e, hogy porosz, osztrák, oláh urak ma-holnap minden talpalatnyi földet megvásárolnak tőlünk s így a magyarság államfenntartó, ellenálló képességét hova-tovább megbénítják, míg egy szép napon azon vesszük észre magunkat, hogy nem vagyunk urak a saját házukban, ugy-e nem!?

Nagyméltóságú főtisztelendő-segítők ne higgye, hogy csupán kegyeszerekkel fenn lehet tartani a nemzetet, hisz az Údvizítő mondta a sátának: „nem csak kenyérrel él az ember . . .” Hát herezegségeket, gróf és báró urak, nagybirtokú mágnások! Azt hiszik, hogy elég szolgálatot tesznek a hazának, ha itthon kastélyaikba zárkózva unatkoznak, vagy külföldön ész nélkül szórják a pénzt?

Mindkét osztálybeli nagy uraim Önöknek részben állásuk, részben nagy vagyonuk és születésük után a törvény helyet biztosított a nemzet házában és így nemcsak jogaik, de kötelességeik is vannak a hazával szemben. Miért nem dolgoznak, miért nem tesznek e hon nagygyátételén? Avagy elégségesnek találják, ha enni, inni jól tudnak?!

mult a reszkető kezében táncoló fegyver csillogására. Felnyitotta a závarját és a fejéhez próbálta emelni. Behunyta a szemét, nem merde látni a halál forrását.

A sivár sötét csendben pedig tulfeszült idegeivel megszázszorozott zaj támadt. Nehéz, szöges csizmák kopogása, a mely feléje közeledett.

A szizmakopogásba azonban kardesőrenés is csendült és egy recsegő durva hang rárvallt:

Ki az hé? Mit hadonászik azzal a pisztolylyal?

A lélegzete elfult és a szive felszorulva a torkába szinte megfojtotta.

A nehéz eszimas ember szaladva sietett feléje.

— Ne moczezanjon, letartóztatom.

— Letartóztat? Engem? Már? Már tudja?

Mire hozzáért a rendőr, már eldörrent a lövés és elbukott, végig terült a lucskos, sáros járda csatornában, mint egy széttépett pamutbábu.

Az arcát meleg nedvesség öntötte el és elaltatják, mindjárt elaltatják.

* * *

Aztán egész a szívéig ható fájdalmas szurást érzett és felnyitotta a szemét.

Ott feküdt a járda mellett. A járda szélén egy lapos sipkás fiatal ember guggolt kocsi lámpát tartva, egy másik pedig nedves szivaecsal mosta a sebet.

A rendőr a feje mellett áll ott a nyi-

tott noteszt szorongatva a kezében és tekintélyesen szopogatva a plajbásza hegyét. Az utca közepén horkolva futottak a mentőkocsi lovai. Sötét testükből szürke párafelhő szállt fel és közöttük néhány lump kezdett csoportba verődni.

A lámpás ember s ez a másik, a ki fájdalmat okoz neki a babrálásával, a rendőr az ő komikus tekintélyeskedésével s a báméskodók kíváncsisága az ő keserves holnapját juttatták eszébe.

Ime az ostoba emberek utját állják és mikor már megtette a döntő lépést és nem engedik a fájdalmak, a nyomorúság, a gyalázat elől megszökni a semmibe.

Hogy körül veszik gyöngédségükkel, mint a fegyházi orvos a halálra ítéltet, hogy jó egészségben szállithassa őt a bi-
tóra.

— A kétségbeesés nyögő szóban tört ki belőle.

— Hagyjanak meghalni, mit akarnak velem? Mit akarnak?

A fiatal orvos pedig barátságos arccal hajolt feléje és biztató hangon mondta: — Ugyan ki beszél itt halálról. Egy kis karczolás az egész. Holnapután már reiben lesz minden.

— Beszült rémült szemmel bámult rá: — Csakugyan, csakugyan?

— Persze, katonadolog az egész. De ne mozogjon.

Ő pedig tétován tapogatózva kabátja alatt s előkereste a teste alá csuszott revolvert s míg az orvos a kötszeres táskába

motozott, belelőtt a homloka közepébe, a hol a tébolyodott, riadt, rémült gondolatok földték, hogy nem hagyják meghalni.

Egy kicsit hörgött még és vége volt mindennek.

Haza talált az örökös nyugodt sötétségbe aztán.

Palásthy Marcell.

Faluzás a régi időben.

A jóvérű fiatalság, ahogy lélegzethez jutott s feleszmélt, kitalálta módját a biztos szórakozásnak, házalni járt.

Egyike voltam én is, a ki szaporította a házaló karavánt, esatlakozva a Nyírbe — Jánosiba — induló szekérsorhoz. Komoróczy Péter dinnye szüretére. Mamák, szép lányok, fiatal urak vegyesen.

Utközben nőtlen, agglégény emberhez is behajtottunk, ha ránk esteledett. Biztos ház volt, azt is tudtuk, nem elrontója a fiatalok mulatozásának. És tágas udvarháza volt.

Félt az osztrák még ekkor az árnyéktól is. A kocsisnak is utlevél kellett. Ennyi kellemetlenség történt csak, midőn a cifra szürös kocsisom zabért járt a faluban, őt elakarta fogni a muszkatarajos osztrák zsandár, ám de a pruzsli zsebben volt az igazsága! Eleresztette!

Nekünk a tágas ebédlőszobában ágyaltak. A nőknek az apróbb benyilókba.

Az is mulatságszamba ment, a midőn éjjel szakadni, ömleni kezdett az eső, a

Vigyázzanak, nehogy a nemzet felháborodása kiírta önöket! Hát a tisztelt kormány 40 esztendei működéséről nem birt tudomást szerezni? Ha igen, akkor miért nem akadályozta meg, hiszen a nemzeti ügy elnyomására összevásárolt képviselők béreire rengeteg milliót tudtak folyósítani, hát sokkal kevesebbe került volna ez országunkat körülvevő szerencsétlenség megakadályozása. De önök nagy része szintén fel lett bérelve Bécsből a nemzet leigázására. Önök egy része még most is görcsösen ragaszkodik multjához, mint a szokásos büntetett, kit hosszú évi börtön se tudott leszoktatni a lopásról, ha kiszabadul, ismét lop.

A 67-es kiegyezést önök nagy része szentségnek tartja, a mely egyedül üdvözít; feledik azt, hogy a haza bölése a 67-es kiegyezés elkészítésénél nem számolt azzal, a mit Paskievics mondott: nincs a világnak nemzete, hol oly sok hazaáruló van mint hazánkban!

Nos hát az árulók hazájának függetlenségét egy másik évezrednek biztosítani a 67-es kiegyezéssel nem lehet. Álljon fel a nemzet mint egy férfi és határozzon saját jövője felett. Vessen véget a százezreken összevásárolható hazaárulók garázdálkodásainak. A Szapáry Pálok, Dienesek, Vörös Lászlók és holmi Fejérváryak stb. korszakának le kell tűnni, ha úgy akarjuk, hogy ki ne irtsanak a földszinéről.

A világ minden népe mozgolódik körülöttünk, a középkori korlátoltság által istenített zsarnokság béklyóitól szabadulni akar a nép s emberi jogokat követel. Csak mi nem eszmélünk. A nemzetek Anglia, a legalkotmányosabb állam példáját követve, ma-

guk veszik át saját sorsuk intézését s a nemzet millióinak boldogságát nem szolgáltatják ki holmi szűk és hígeszü Beck, Bolfras és Paar-féle uraságoknak, hanem az ország viszonyait ismerő jó hazafiak, nagy államférfiak vezetnek az országokat a boldogulás felé, szerznek hazáiknak tekintélyt kint és bent s nem tartanak oly diplomáciát, mely elsikkasztja őket a külföld előtt. Ha mi is ez utat követjük, akkor megvalósul a költő álma: „Magyar tenger vizében huny el észak, kelet s dél hulló csillaga.“ De hogy ezt megtehesük: Konduljanak meg a vészharangok... hadd ébredjen fel a nemzet álmából s irtsa ki a hazaárulókat!

Dr. Gyikos Mihály.

Törvényhatósági jogok.

A törvényhatóságok különféle állásfoglalása és különösen a közgyűléseken elhangzó elvi kijelentések nemcsak a jogszaband és köztisztviselőben, hanem a közönségben is méltán fölkeltek az érdeklődést azon jogok iránt, melyek hatalmukban állnak. És éppen ezért talán nem lesz felesleges, ha a törvényhatóságok természetében levő jogaikat megvilágítjuk.

Mindenek előtt azonban hozzuk tisztába minden jog fogalmát. A jog általában véve, a kötelesség folyamánya, a mi személyesítve úgy értelmezendő, hogy a ki kötelességet teljesített, annak joga van. Ez a törvényesen természetes definíció és miután a törvényhatóságok a törvényre való apellálással törvényes jogaikat hangsúlyozzák, mi is e szerint állítjuk fel a kötelesség s jog gyakorlati érvényesítésének elméletét.

Mi a törvényhatóságok főkötelessége? Az adózás, ujonezozás, autonom és állami szervezkedés eszközlése. De mikor kötelessége mindez a törvényhatóságnak? Miután a törvény írja elő ezen kötelességek teljesítését, tehát csakis törvényes keretekben, időnkben hajtandók végre e kötelességek parancsoló paragrafusai. Mert a törvényhatóságnak ugyebár a kötelességekkel szemben jogai és a jogokkal szemben kötelességei vannak.

A miért a törvényhatóság az adózás és ujonezozást eszközözi, azért autonom lételemek a jogát élvezi. Ez az autonom szervezet addig áll fenn, a míg a maga autonom jogait szabad akaratához és erejéhez képest gyakorolhatja és megszűnik, mihelyt önrendelkezési jogától megfosztják. Ha tehát megszűnik az a jog, mely kötelességek teljesítését következteti, akkor illuzóriussá válik maga a kötelességteljesítés is.

Hangsúlyoznunk kell, hogy ez nem az aktuális politika kérdése és annak nem is számítható, mert hiszen a közigazgatási hálózat eszmeköréből indul ki s csupán annak a megvédését célozza.

A törvényhatóságok jogaikat teljesítő kötelességek fejében kapták. Ennélfogva a jog az előzménye a kötelességek teljesítésének s így a jognak nem szabad megszűnni, mert különben megszűnik a folyamánya is: a kötelesség. Minél mélyebben hatolunk a törvényhatóságok történetének a szemlélődésébe, annál kirívóbban ragyognak elénk a törvényhatóságok eszmekörének diadalt hirdető sugarai. Viharos idők jöttek-mentek, az ország politikailag sok-sok átalakításon ment keresztül, de a törvényhatóság jogait soha fel nem adta, kötelességeit mindenkor pontosan és hazafiassan teljesítette.

Egyetlen-egy példát mutat fel a történelem arra nézve, hogy „a megyei szervezetek ellentállottak a kormányzó hatalom parancsai végrehajtásának.“ József császár idejében történt ez. És mi előzte meg a kötelességek teljesítésének a megtagadását? Ugyebár a jogfosztás? A megyei szervezetek előbb fosztattak meg jogaiktól s csak azután, hogy jog nélkül nem voltak képesek alkotmányosan, törvényesen kötelességet teljesíteni, szegültek ellen a kormányzó hatalomnak éppen úgy, a mint a kormányzó hatalom ellenesegült a törvényhatóságok jogai elismerésének és megőrzésének.

Jog nélkül nincs törvény! Törvény nélkül meg el sem képzelhető modern államalakulatokban a rend és annak fentartása. A rend a béke főtámasztéka s ha ez megszűnik, úgy a rendszertelenség jó helyébe. A rendszertelenség azután éppen természetéből folyólag, úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a zűllés felé vezet, mely elharapódzva, állandó ragálylyá válna, elűzkösi nemcsak a társadalom éltető érkekeit, hanem elsorvasztja, meggyöngíti magát az államot is. Ezek mind általános és elfogadott nézőpontok, melyek minden

korhadtt zsindey alól csurgott, esepegett reánk az eső. De jó kedvvel addig huzgáltuk erre, arra a szurgyénkat, míg szárazra nem értünk vele. Kaczagtunk, hogy előtűnk, mellettünk ugyancsak esett.

Komoróczy Péterhez amint behajtottunk, már nagy társaság volt ott együtt. Külön leveles borozót állítottak fel az udvaron. Mi is leemelgettük kisasszonyainkat... Épen jókor!

Egy fehér liliomszál, ajkán piros rózsalevéllel tetszett akkor nekem. Kedvencz nótáját kezdte a cigány huzni „Vékony deszka kerítés!“ őtet vittem el, forgattam kedvemre s nem hányt szememre.

Igy ment ez aztán faluról-falura.

Színházból jöve, Kisvárdán megesett velünk, hogy a keskeny pallóról térdig estünk bele a hináros vízárókba. A háznál Farkasék szobalánya vizes kefével tisztára kefélt és kivilágos-kivirradtig rugtuk a tánczot. Irinyi István tréfált meg így. Ő volt a vezető, el-el tűnt a lámpával egy sötét kapu alatt és így pottyantunk be a kanálisba.

Volt egy kis oka. Színház alatt anynyira körülvevők a szép barna özvegy asszonyt, a kinek udvarolt, hogy nem tudott a közelébe jutni. De nem fogott rajtunk ki, vizesen is vigan jártuk a tánczot.

Végre elváltam a társaságtól. Közel voltam Eperjesékhez, át néztem oda egy kevés pénzmag végett.

De hát akkor még nem lehetett hozzá

jutni és így sajna, üres zsebbel, négy ló, inas, kocissal mehettem haza.

Négyesem vigan, könnyen szedegette patáját a könnyű homokuton, hánytavette bogláros fejét, mi meg szivtuk be az erdei friss levegőt. Oda se néztem a lapos erszénynek; hisz jó erős hajtással otthon vagyok! De nem számoltunk a tót atyafikkal, a kik egy mély keskeny utban kerültek szembe velünk.

Rájuk szólt a legényem:

— Álljatok meg!

Az atyafiak halloták-e? nem-e? — csak léptettek előre s biztatgatták a konyékat sivitó ostoraikkal, éppen akkor suhintva, a mikor az első lovaim mellé kerültek.

Ritkán kellett Bihari Imrének ostort eresztetni, csak is akkor, ha tikkadtak voltak — kísértette meg.

Félre ugrott a Gyémánt, a Czifra fel a meredélyre. Hopp! Ketté szakadt a rud. Leugráltunk, megfékeztek a lovakat.

Jancsi pedig az ólmosbotját huzta ki az ülés mellől s közelített a tótoeszkákhoz.

Ezek érezve a veszedelmet, hasra feküdvé várták a kiérdemelt osztalékot, remegő lábakkal kalimpálva a levegőben.

Ettől a látványtól minden hangom elmúlt.

— Hagyj nekik békét! rivaltam Jancsira. Lássunk hozzá, hogy segíthessünk a bajon!

Kötőfékkel jól-rosszul összekötötték a rudat, a mely szerencsére hosszában tört el és egy futamodásra volt tőlük a kovács-műhely.

Szólt a parancs:

Fiúk! ki-ki keresse össze a zsebéit! turkálhattak ők is, én is, összesen 40 krajczár hullott a Jancsi markába.

— Előre alkudj meg Jancsi! úgy is tesz egy erős foglalo karikat a rudra, addig kissé zabolázunk.

Soha olyan félszben, zavarban nem voltam, mint ez alatt a félóra alatt.

Jancsi izgatottsággal tetézte azzal, hogy 2 adag szénát hozott tüntetve a lovak elé.

Zabolázz ki Imre!

— Mit akarsz, te szerencsétlen! Hiszen ha egy árva pénzzel több kell a kovácsnak, csuffá lettünk!

Jancsi nem válaszolt, visszament a műhelybe a rudért.

A míg oda járt majd hogy meg nem öszültem kinomban.

Nagyot lélegzettem, a mikor újra begombolták a lovakat és a rud helyre volt téve és indulhattunk.

Jancsi, a hogy felpattant a felhágóra, menés közben még két drága kurta szivart is nyujtott felém...

Ó, de édes lett a füstje! Felejtettem a but, a kárt!

Morvay Károly.

államalakulatra állanak az alkotmány arányai szerint.

A törvényhatóságok szűkebb körű állami ellenőrzést és védelmet nyújtanak a társadalomnak, a mely fölött létesültek és így kötelességük, hogy a béke és rend fentartása, a rendszertelenség meggátlása, jogaik élvezete megóvassék bárminemű külső vagy belső támadás ellen. Miután mindez kötelességük, ennél fogva joguk is van arra, hogy kötelességeikhez szükséges eszközökhöz, különösen pedig a törvénykönyveikhez folyamodhassanak, azokkal kezükben hivatásukat betöltsék. Ezért nem kötelessége, de joga is minden törvényhatóságnak, hogy a rendet és békét minden törvényes eszközzel megvédje viharban, vérszében egyaránt.

Fordulónál.

Ma történeti időket élünk, a mivel világ szeme rajtunk függ. S ha bár az európai sajtó itt-ott erős hangokat használ ellenünk: figyelemmel kísérik küzdelmünket, amelyben, ha engedünk a világ azzal tárgyal le bennünket, hogy gyengék vagyunk. Valóban Mohácshoz hasonló vereség érne, ha félre állnók nemzeti követeléseinkkel. Mert akkor nyilvánvaló lenne, hogy gyenge a magyar. Ez olyan vereség volna, hogy az unokák századok múlva is követ dobnának emlékünkre.

Ezelőtt két esztendővel Körber osztrák miniszterelnök dekadenciát konstatált a magyar nemzetet s analógiát talált rajtunk s a balkáni erkölcsökön. Az értelmes szemlélő megdöbben ezen a lesújtó elméleteken, a melyekre — fájdalom a nevezett státus férfi némi alapot talált a multban. Teszem azt a mohácsi vészt követő időben a Habsburg-pártban, amely pénzzel vásároltatott meg; vagy a szatmári béke után azon kapzsi magyarokon, kik nemcsak hogy nem elégedtek meg az elégráns vagyonok elkobzásával, hanem meghozták azt a szörnyű, difamáló törvényt, amely Rákóczyt meggyalázta. Ez a borzasztó törvény emberöltőkön át élt s ép abban az időben töröltük, amidőn az a rosszakaratú osztrák ezt rólunk mondotta.

A történetíró más momentumokat lát a multban; bár ostromozva itél ama gyászmagyarokon: esodálattal látja, hogy mily nagy hatással volt Magyarország az egyetemes történetre. A világtörténet keleti és nyugati hullámai Magyarország testén csaptak össze, mert itt találkozik a keleti műveltség a nyugati műveltséggel, egy szóval Ázsia Európával. Ha ezek a hullámok elragadnak bennünket, akkor Európa más képet nyer. Kulturájának egyensúlya felbomlik.

A magyar ezen szörnyű megpróbáltatások alatt szilárdan megállta helyét.

A török világ idejében olyat mivel, amire hasztalan keresünk példát a nemzetek történetében. Az elnyomott vármegyék területei, a töröknek fizetett huszonháromféle adó mellett saját megyéik s ezzel hazájuk főmaradására is adót fizettek. Micsoda szabadságszeretet ez, mely ilyen példát statuál mindazon népeknek, kik az emberi jogok kivívásáért küzdenek?

Ezek ragyogó dolgok, oly ragyogók, mint azok, a melyek a közel multból is ékesítik a magyar nép közjogi érzékét s szabadság szeretetét.

Visszanyertük önértékünket, a megálázás felébresztette erőnk; élni akarunk. Ma korlátokkal vagyunk körülveve, a melyek mindenképen elzárják előlünk a szabad mozgást. Egy olyan állam, mint az amerikai Lujzián, a melynek százesztendő a multja, tulszárnyalta az anyagi boldogulásunkat. Pedig a földünk gazdag, olyan mint azé. Multunk meg óriás annak törpésége mellett; és mégis szegények vagyunk. Népünk Amerikába vándorol, mert itthon nincsen munkája. A külföld, (leginkább Ausztria) évenként ezer milliót visz ki tőlünk azon iparezikkekért, a mik nálunk elkeltek. A magyar földbirtok egyharmada idegen kezekben van. Ennek a

jövedelmét nem nálunk költik el, hanem idegenben. Tehát a föld két harmadából él a magyar. Az az, hogy tengődik, mert e csekély statisztikai adat is elegendő arra, hogy ennek a bebizonyítására törekedni szükségtelen.

Ez a kényszer helyzet öntudatra ébresztette a haza gondolkodó fejeit. Az emberek kicsinyét és nagyját egyaránt. Hogy a bécsi, századokon át oly sikeres eselszövő politika sikertelennek bizonyult, ez abban leli magyarázatát, hogy hibáink fogynak s erényeink növekednek. Az ur fogalma a magyar társadalomban megbárátkozott a munka fogalmával. A rang, a cím kevés; munka nélkül minden fegyver kihull a kezéből. A rendes gazdálkodás, a kohó, a gyár, a szorgalom és a tanulás adja vissza függetlenségünket, melyhez most közelebb állunk, mint bármikor. Ma hasztalan dobnának közénk üszköt, hogy vallási vizsályt gyujtsanak; már vértézve vagyunk. Pedig a legújabb időszak s a közelmúlt története azt bizonyítja, hogy ez igen sikeres politika volt, mert szétarabolta a magyart.

Ma azonban annyira egybe forrtunk, mint a mohácsi vész óta soha. A bécsi légkör nem tudja többé elkábitani a főurat se. Felismerték ragyogó valóságunk, ezer esztendő multunk letaposott drága köveit. Már ők járnak elől.

Csak kintartásra van szükségünk, hogy ellenállásunkkal biztos diadalt szerezzünk, mely nemcsak hogy történelmünknek ragyogó momentuma maradt, hanem új perspektívát nyit a nemzet közjogi harezaira, erkölcsi és anyagi boldogulásunk törekvéseire.

Havas Mihály.

Közgazdaság.

Egyet-mást kisgazdáinkról.

Az aratási jelentések az idejé terméseredményeket eléggé megfelelőeknek mondják. Ebből következtethetünk arra, hogy az időjárás viszonyok kedveztek mezőgazdaságunknak. Bátran feltételezhetjük tehát, hogy földműveléssel foglalkozó polgártársaink munkájuk az évi eredményével megvannak elégedve. Ez a tudat őszinte örömmel tölt el mindenkit, mert hisz e körülmény a nemzeti összvagyon gyarapodását jelenti, de fokozottabb mértékben érezheti ez örömet az, a kinek alkalmá volt hazánk kisgazdáival érintkezésben állani, kinek alkalmá volt azok gazdaságainak úgy belső mint külső, valamint rendes viszonyait legalább némileg megismerni és azoknak már régóta és szünet nélkül hangzó panaszait hallani. Az ilyen embernek különösen az utóbbiakból bőven kijutott és most mikor a kedvező aratási jelentéseket olvassa, örömmel tételezi fel, hogy így állván a viszonyok, kisgazdáink ajkairól legalább egy időre immár eltűnnek a panaszok, hogy a megelégedésnek és nyugodt reménynek adjanak helyet.

S mi se volna természetesebb mint ez. Hisz kisgazdáink csaknem egyetlen óhajtaása mindig csak az, hogy csak kedvező időjárást adjon az Isten s akkor minden rendbe jön. Nos ez óhajtaasukat úgy látszik ez idén meghallgatta az ég és mégis kisgazdáink panaszai nem némultak el, ami azt bizonyítja, hogy a várt eredmény még sem következett be. Ha ezt kérdezi tőlük az ember, miként vannak az idejé terméssel megelégedve, bizony túlnyomó nagy részük esodóttan rázogattja fejét annak jelöl, hogy korántsem úgy ütött az ki, a hogy ők aztat várták volna. Mert ugymond, ők lelkiismeretesen végezték el minden munkájukat, a természet is megtette a magáét és tudja Isten az eredmény mégsem kielégítő. Egy nagyon sajátos körülmény ez, mely megérdemli, hogy alaposabban foglalkozzunk vele. Lehetetlen ugyanis elhinnünk, hogy ha a termelési ágánál a munka, a tőke és a természet kellő összeharmóniába működött az eredmény megfelelő ne legyen.

És tényleg úgy is van. Mert ha e termelés lefolyását alapos vizsgálat tárgyává tesszük, csakhamar rájövünk arra, hogy gazdáinkat e tekintetben sok mulasztás terheli. Legnagyobb részük ugyanis nem ismeri a befektetés helyes módját, de nem ismeri különösen a gazdaság jövedelmének okszerű gazdálkodás által elérhető fokozását.

Igaz ugyan, hogy egyes, bár csekély számú községben, különösen okszerűen kezelt uradalmak mellett, a kisgazdák gazdálkodása fejlettséget mutat ugyan, de nagy általánosságban konstatálnunk kell, hogy a kisgazdaságok felszerelése hiányos, igavonók gyengék és kevés értékűek; szarvasmarha állománya kevert fajú és számra nézve csekély. A vető magnak fel-frissítésére és megtisztítására pedig nem fordítanak kellő gond.

Általában a kisgazda ma is, mikor egyrészt minden termelési mód oly rohamos léptekkel haladt előre és másrészt a közterhek és igények oly aránytalanul fokozódtak, úgy gazdálkodik, mint azt apától látta. Már pedig könnyű belátni, hogy megfelelő gazdasági eszközök híján, silány igavonókkal a földet jól megmunkálni nem lehet. Csekély számú marhaállomány után a földekből kivont táperő nem pótolható, a gondosan meg nem tisztított vetőmag pedig fog termeni.

Ilyen lévén az általános állapot, nem esodálható, hogy kisgazdáink folytonosan panaszkodnak, hogy a föld jövedelme szűken fizeti meg a belefektetett munkát. Az azonban nem jut már eszünkbe, hogy e bajon csak ők maguk segíthetnek.

A korlátolt gondolkodást természetesen is kell találnunk, mert hát honnan is tudhatnák kisgazdáink gazdálkodásukat belterjesebb irányban fejleszteni. Szaklapokat, szakkönyveket nem olvasnak, gazdasági kiállításokat nem látogatnak, felolvasásokat, melyekből ismereteiket gyarapíthatnák, nem hallgatnak és végül egyesületeknek, melyek a kis gazda gazdálkodásának fejlesztésével foglalkoznak, nem tagjai. Így tehát egész tudományuk abból áll, a mit az apa hágy fiára, sőt az is folytonosan kevesbedik.

Az illetékes faktorok régen észrevették már e bajt és igyekeztek is azon segíteni. Így a földművelésügyi kormány is sokat fáradozott már azon, hogy e viszonyokon javítson, de ez ideig kevés látható eredménnyel. Az általa szervezett parasztgazdaságok, az állattenyésztési, tejgazdasági, szállásügyi felügyelőségek fölállítására e tekintetben nem sokat használt. Sőt a földművelési iskolákkal sem érte el a kormány a maga elé kitűzött célt, habár ennek csak az az oka, hogy az iskolákból kikérülők legnagyobb része az itt megszerzett ismereteket nem hasznosítja saját gazdaságában, hanem erőnek-erejével csak a nagyobb gazdaságokban igyekszik szolgáltatást keresni.

Mindezek dacára ez intézmények egyike sem mondható feleslegesnek avagy pláne rossznak, annyit azonban konstatálhatunk, hogy ez idő szerint még nem váltak be, vagyis helyesebben mondva még nem elégségesek ahhoz, hogy e bajokon gyökeresen segítsenek.

Czélunkat azonban kell, hogy elérjük bármi uton-módon is és ez igazán nagy-érdemű segítő aktió érdekében első sorban is a falusi papokhoz, tanítókhöz és jegyzőkhöz kell fordulnunk, mert ők azok, kik e tekintetben a legtöbbet tehetnek. Törekedniök kell nekik ugyanis arra, hogy a falusi gazdákat egy érdekes csoportba tömörítsék és azon legyenek, hogy lehetőleg minden faluban gazdasági egyesület állítsák fel. Ez egyesületekben aztán értelmi és erkölcsi erőikkel kell közreműködniök, természetesen kizárólag csak a helyi gazdasági ügyekkel foglalkozva.

Az ilyen falusi gazdasági egyesületek már csak a tömörülésben rejlő anyagi erő folytán is nagy befolyással lennének kisgazdáink gazdálkodásának fejlesztésére és főleg a kisgazda munkálkodásának irányi-

tásával foglalkozva azokat a tőkének a gazdaságban való jövedelmező befektetésére megtanítaná.

Ez egyesületek külső és belső berendezkedését működésének részletes irányait jeles szakemberek munkáiból megismerhetjük és itt volna az ideje, hogy azokat mihamarább és minél szélesebb körben meg is valósítsuk.

Török Aladár.

Kronika.

Manapság már mindenfélét meglehet élni. A fából vaskarika, a halvaszületett nagyapa, a művelt francia a mellényzsebben ma már majdnem mind ócska, lomtárba való fogalmak. A mai czukrázások már nem csinálják a régi jó öreg almáspitét, a mai szakácsnék nem készítenek már malét, meg kásás bélest, hanem egészen más szellemes süteményeket héznak létre, olyanokat, melyek a kirakatban jól festhetnek ugyan, de meg nem ehetőek. Olyan fajtákat, mint az aranygaluska, a miről köztudomásu, hogy se nem arany, se nem galuska,

A Fejérvári Gézához címzett konyhászati műintézet is remek produktumokkal állt elő. Először is megcsinálta a törvényes, de nem parlamentáris kormányt: ez a fából vaskarika. Másodszor létrehozta a törvényes alapon álló inparlamentáris kormány törvénytelen eszközökkel való kormányzását: ez a halvaszületett nagyapa. (Bár Fejérvári is halvaszületett volna!) Harmadszor megszülte a „sem mire sem reagáló” ministereket, mert reagálni — ha leköpnék nem jó, már azért sem, mert akkor még egyszer ki vannak téve a leköpésnek. Nem kell számolni se megvetéssel, se legyalázzással, sem a hazaárulás jogosult vádjával: nem kell számolni semmivel, mert a „művelt francia nem számol.” Ime a művelt francia a mellényzsebben!

Azt hittük, hogy evvel már elég lesz. De nem. A műintézet még állatok iparszerű előállításával is foglalkozik. Ötlábu borjúkat teremt. Ez pedig minden faluban nagy csoda, igaz, hogy csak egy pár napig él. Ilyen ötlábu borjú: a szabadelpvüparti ministerek. Egy pár közülük kilépett, vagyis rendes négylábu borjúvá változott. Egykettő azonban bennmaradt. Vagyis saját magának szavazott bizalmatlanságot, szép kis önbizalom! Osecse kis önértzet. De nem baj. Süt a nap és vaj van a fejükön. Melyik fog hamarabb elolvadni, a vaj, vagy a nap? Nem tudom. A mai fejetejére állított viszonyok közt ők azt hiszik, hogy a nap! . . . Mi mást gondolunk. Próbálják meg. Nem mennének egy kisebb tűzhöz? Talán Góthába . . . ?

* * *

Egy Salzburgba be(ki)vonult tartalékos tűzmesternek a századosa — mondjuk kapitánya — felbontotta az érkezett magyar levelét. Megnézte, látta, hogy magyarul van írva, tehát „nem érthető” — szépen visszadta. A tartalékos panaszra akart menni, de lebeszéltek. A bornirt kapitány pedig lementegedőzött: pardon, ne haragudjék, de ez nekem már szokásom . . . Hát hallja maga kapitány ur Schlamasek! Vagy hogy is hívják? Nem tudom biztosan. De mindig. Nem is vagyok rá politikai szempontból olyan nagyon kíváncsi. Csak arra vagyok kíváncsi, mi módon merészel ön privát leveleket felbontogatni, csak azt szeretném tudni, mi módon merészel szalmacsüsrzerű fejével politizálni. Mert, hogy

ennek a rendszeres levélfelbontogatásnak politikai háttere van, az bizonyos. Ön sokkal ostobább, semhogy ilyesmire magától rájönne, sokkal ostobább, sem hogy a levéltitok megsértésének büntetését kellőleg fel tudná fogni. Sajnálom önt. Ön csak vak eszköze annak a darobant-kapitánynak, amely azt hiszi, hogy legalább a katonaságnál fog tudni a mai zavaros időkben rendet tartani. Pedig nagyon téved. Hogy is hívják azt az erdélyi 82-es gyalogezredet? Hogy is hívják azt a szakaszvezetőt, aki magyarul vezényelt? Benedek, Igen, Benedek . . . De nem a königráti. Az esatát vesztett . . .

H i r e k.

József kir. hercegek hazajöttek. Kistapolcsányban megint élénk az élet. József kir. herceg fenséges családjával csütörtökön este ugyanis megérkezett. Megérkezése után azonnal fogadta Schramm udvari titkár jelentéseit. Schramm titkár előterjesztette Barsvármegye törvényhatóságának a Fenség édes atyja halála alkalmából kifejezett részvétét, mire József kir. herceg már pénteken reggel a következők táviratoztatta: „Ö cs. és kir. Fensége József főherceg ur köszöni Barsvármegye közönségének meleg részvétét. Schramm udvari titkár.” A fenséges család előreláthatólag három hetet fog Kistapolcsányban eltölteni, hol ez alkalommal — mint halljuk — vadászatok is lesznek.

Kitüntetés. A földmívelésügyi miniszter Stiaszny János oszlányi lakos gazdálkodót oklevéllel tüntette ki és neki ajándékozta a mintagazdaság modern felszerelését. Az állam ugyanis, hogy a helyes gazdálkodást terjeszse, szükséghez vagyis inkább anyagi erejéhez képest, mintagazdaságokat állít fel. Azokat a gazdák aztán, kik 5 éven át minden tekintetben kiválóan vezetik e gazdaságot a fenti kitüntetésben részesíti. Adja az Isten, hogy e példa minél több követőre találjon.

Változás a kegyesrendiek lévai tanári karában. Puder József Kiszébenbe távozik, Lévára jön Vékony József Nagybeeskerekéről és Lendvay József Kolozsvárról.

Ex-lex a lévai ügyvédi karban. A lévai ügyvédek folyó hó 26-án tartott értekezletükön elhatározták, hogy az ex-lex tartama alatt okmánybélyeget nem tesznek irataikra, hanem azok értékét letétképen kezelik. Üdv nekik. Hát Maróthon mi lesz?

Rendkívüli közgyűlés. Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én délelőtt 11 órakor Aranyosmaróthon, a székház nagy termében rendkívüli közgyűlést tart, a melynek tárgya a vármegye székháza mult hó 18-án tűz által elpusztított fedelének újra építése.

Megfult egy hordó vízben. Nagykálnáról értesítenek bennünket, hogy egy ottani parasztasszony két éves fia belefutott egy hordó vízbe. Az eset úgy történt, hogy az asszony a földekre kimenvén a kis fiút és ennek hatéves testvérét magukra hagyta az udvaron. A gyerek felkapaszkodott a kut mellett lévő hordó szélére s abba kavicsokat dobált. Egyszerre azonban elvesztette az egyensúlyát s fejjel belébukott az alig két arasznyi vízü hordóba. Mire kihúzták, már halott volt.

Barsvármegye muzeuma. Már jelentettük, hogy muzeumi gyűjteményünket a muzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének szakmegbízottja Dr. Cserni Béla nyug. főgimnáziumi tanár gyulafehérvári lakos fogja szakszerűleg berendezni, a rendezés már javában folyik és egy héten belül befejeződik. Egyszeri megtekintésből is előre látjuk, hogy igen csinosan berendezett gyűjteményünk lesz, melyre közönségünk büszke lehet, tudván azt, hogy hazánkban a muzeumok nagy része ezidőszertől nélküli a teljes szak-

széri berendezést. Így a rendezés munkája nemsokára elkészülvén, méltán reméljük, hogy közönségünk fokozott buzgalommal azon lesz, hogy muzeumunk gyarapítását és fejlesztését önzetlenül támogatni fogja, hogy benne a letűnt korok élete és működése minél gazdagabb módon képviselve legyen. Rajtunk mulik, hogy a vármegye területén talált és előkerülő, muzeumba való tárgyak idegen s különösen ügynökök révén külföldi gyűjteményekbe ne kerüljenek, hanem törekedjünk saját muzeumunkat becses és értékes gyűjteményre fejleszteni, hogy ugy a tudomány mint az ismeretterjesztés munkáját komolyan szolgáljuk és előmozdítsuk.

Különös hidjavítás. A Zsitván átvonuló gyaloghíd tudvalevőleg elég rossz állapotban van. Ezt tudta jól a községi előljáróság is s ezért elzáratta a hidat, még pedig úgy, hogy két tiltó fát tétetett oda. Ez vagy négy hónap előtt történt. Most már a hidat megreparálták. Nagyon szépen, gyönyörűen, igen szellemesen. Most már megint lehet rajta járni. S még hozzá a javítás semmibe sem került, — t. i. az egész „kijavítás” abban állt, hogy előbb feltettek két tiltófát, most meg — elvitték. Evvel most már a hid kész, rendbe van hozva, jó. Hát mondhatjuk, az ily javítás egy igen szellemes kis sütemény; az előljáróság szabadalmat vehet rája. Mi azonban evvel az olcsó módszerrel nem vagyunk hajlandók megelégedni. Tessék a hidat egész komolyan és jól megjavíttatni, még pedig azonnal. Nevetséges dolog, hogy ugyanaz a hid, mely négy hónap előtt veszélyessége miatt elzárattott, most, minden javítás nélkül egyszerre már jó. Ne viczeljenek itt velünk, ne komédiázzon az előljáróság, vagy ha komédiázni akar, menjen czirkuszba. De itt ne komédiázzon.

Utmesteri iskola. A kereskedelemügyi miniszter tíz utmesteri iskolát állított fel és pedig: Balassa-Gyarmaton, Szombathelyen, Nyitrán, Kassán, Máramaroszigeten, Nagyváradon, Kolozsvárott, Brassón, Lugoson és Pécsen. Az iskolák december 1-én nyílnak meg és fől vételért október 31-ig lehet folyamodni.

A jóléti bizottmány működését megkezdette. Folyó évi július 31-én volt az alakuló gyűlés, a melyen elnökül Ambró Istvánt, Zongor Jánost, Dombay Vilmost és Kosztolányi Sándort választották meg. Ügyvezető elnök pedig Belesák László lett. Jegyzőkké megválasztottak: Dr. Kmoskó Béla, Kosztolányi István, Bándy Endre és dr. Haiczl Kálmán. A gyűlés főbb momentumaira vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy Belesák László indítványához képest a gyűlés elfogadta, hogy a körjegyzőket felhívják az adóbeszedés és katonasállítás tekintetében a megyei tisztviselőkkel való egyöntetű eljárásra; elfogadta továbbá Leidenfrost Tórnak azon indítványát, mely szerint kötelességévé teszi a hatóságoknak, hogy a katonai nyilvántartási jegyzékeket katonai hatóságokkal ne közöljék. A bizottság elhatározta továbbá, hogy a halasztatlan teendők ellátására 10 tagu bizottságot küld ki, a melynek tagjai: Belesák, Dr. Kmoskó, Báthy, Bándy, Holló, Huberth, Kersék, Balogh, Leidenfrost és Levatic. Elfogadtatott Dr. Kmoskó Bélának azon indítványa is, hogy a vármegye közönségéhez oly értelmű felhívás intézendő, a mely szerint az adófizetők adóikat saját érdekükben takarékpénztárba helyezték el. A gyűlés végül azzal fejeződött be, hogy elhatározott, hogy minden határozat az alispánnal írásban lesz közölve, a minek oka pedig nem egyéb mint az, hogy az alispán mindenkoron igazolhassa magát a jóléti bizottság írásbeli határozatával.

Hadgyakorlatok. Az ez idei hadgyakorlatok alkalmával augusztus hó 23-tól 30-ig a m. kir. nyitrai 14. és beszerzebányai 16. honvéd gyalogezred Léva illetve Selmeczbánya környékén, augusztus hó 31-től szeptember hó 2-ig, a 13. és 15. honvéd gyalogezredből a 2. honvéd huszárezred 2 osztálytörzséből és 5 századból és a cs. és kir. 13. hadosztály tüzérezred tör-

zsébből és két ütegből álló 73. honvéd gyalogdandár Ipolyság és Vámosmikola, a 14. és 16. honvéd gyalogezredből, a 2. honvéd huszárezred 6. századából és a cs. és kir. 13. hadosztály tűzérezred két ütegből álló 74. honvéd gyalogdandár Léva és Bakabánya, továbbá szeptember hó 2-től 9-ig az imént említett két honvéd gyalogdandárból álló m. kir. 37. honvéd gyaloghadosztály Nádas, Aranyosmaróth és Léva közötti vidéken szeptember hó 10-től 12-ig a m. kir. 37. honvéd gyaloghadosztály a cs. és kir. 5. hadtest kötelékében Nyitra és Aranyosmaróth vidékén fog beszállósztatni és gyakorolni.

Grasszáló utbiztos. Rakovszky István utbiztos úgy látszik félreérti hivatalát. Ahelyett, hogy az utkaparókat rendben tartaná s az utakra felügyelne — mindenféle másban törí a fejét. O például mindenben szerepelni akar; így a községi képviselőtestületi gyűlésen is. Itt a napokban kijelentette, hogy a Zsitva felett lévő gyaloghídát 1600 koronáért bármikor hajlandó ő maga újra építeni. Hát ez a vállalkozás lehet igen szép és önzetlen, de azért egy megyei uti tisztviselőnek ilyen kijelentéseket tenni még sem szabad, szolgálja a megyét, de ne gsefteljen. Mert hát a tisztességre is kell adni valamit. Ha ő nem akar, majd meg fogjuk rá tanítani. Hallgasson, ne ugráljon ez a pontoeska: de maradjon esőndben, mert különben baj lesz.

Tanfelügyelőnk a tudóvészesekért. Mint értesülünk Dr. Hámos Péter vármegyénk ügybuzgó tanfelügyelője lelkeshangu felhívást intézett a vármegyében lévő tanítói karhoz, a melyben a József kir. herceg szanatoriumi egyesületnek azt a szép elhatározását ajánlja figyelmükbe, mely szerint az egyesület beteg tanítók és azok családtagjai részére az építendő sza-

natoriumban ágyalapítványt óhajt létesíteni. Evi 2—4 korona áldozattal tanítóink is hozzájárulhatnak s így nagyon kívánatos, hogy ily csekély összeggel az intézményt már a maguk érdekében is támogassák.

A zsitvaujfalusi ifjuság folyó hó 30-án szineloadást rendezett. A műsor első pontja Korentsy Amália monologja: „Bekvártélyozás” (írta Herczeg F.) volt, melynek minden részletét tetszéssel fogadta a közönség. Ezután következett „A titkár” című monolog, előadta Boncsék Béla folytonos derűtség közt. Végül „Nyárfás ur villája” című bohózatot mutatták be: Boncsék Gyula, Csernei József, Boncsék Béla, Veisz Géza, Korentsy Amália, Grimm Olga, Rajczy Béla, Lichner Endre, Grimm Béla, Teplánszky Ernő, Korentsy Antal, Dudek Jenő. A színhely telve volt; a környékből falukból is nagy számmal érkeztek vendégek. Beléptidij nem volt, csupán felajánlott összegeket fogadtak el. A bevételből a kassai Rákóczy szoborra és Jókai szobrára is küldött a zsitvaujfalusi műkedvelők szintársulata.

A drágaság ellen. A belügyminister körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben tekintettel a fővárosi, de különösen a vidéki piaci drágaságra, utasítja az illetékes hatóságokat, hogy maguk dolgozzanak ki piaci tarifát. A minister nem kívánja megfosztani a piaci elárúsítókat az őket megillető jövedelemtől, azért a tarifa megállapítására vonatkozóan utasítást adott ki a hatóságoknak, hogy legyenek tekintettel a termelőnek fizetett árakra, a helyi viszonyokra és egyéb körülményekre, mihez képest aztán bizonyos megfelelő százalékos haszon hozzászámításával állapítsák meg az egyes cikkek árát, melyeknél többet az elárúsítónak nem szabad követelnie. Reméljük,

hogy ez üdvös rendelet, ha a rendőrhatóságok lelkiismeretesen fognak eljárni, a napról-napra hallatlanul emelkedő piaci árakat némileg mérsékelni fogja.

A zsitvai gyalogjáró hid építése. Mint lapunk zártakor értesülünk, a Zsitva gyaloghíd építése düllore jutott mégis, mert a munkát Bezdáni Ferencz helybeli építési vállalkozóra bízták. Kétszeresen örvendünk ennek, egyrészt azért, mert lapunk egyik fősúrgetője volt az újraépítésnek, másrészt pedig azért is, mert végre valahára egyszer már itt is elértük azt, hogy műszaki munkákat ahoz értő, arra képesített vállalkozó kap meg, nem pedig — mint eddig szokásban volt — mindenféle grájer, aki talán szatócs-üzletlen kezdte.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

E. K. Mi is szeretnők tudni annak a levél-felbontogató kapitánynak a nevét. Legyen nyugodt, ha meg tudjuk, azt az urat a fővárosi sajtóban is kellőleg le fogjuk leplezni. Ez a legkevesebb amit tennünk kell.

B. Versét átveheti bármikor a szerkesztőségben.

K. S. Taszár. Így nem közölhető. Legyen szives az egésznet egyszerre beküldeni akkor szivesen látjuk.

H. M. Ar. Maroth. Sajnálattal vezéreziknek nem adhattuk le, mert ez a rovat szerkesztőnk és főmunkatársunk részére van fenntartva. Cikkek különben is elkésve érkezett, de azért mint látja, lapunk más helyén közöljük.

R. Ujbánya. Meddig tart még a hallgatás. Várjuk, várjuk, de nem kapunk semmit. Pedig szükségünk van rá. A mielőbbi viszontlátásra.

Lapkiadó tulajdonos: DR. TÖRÖK MÓR.

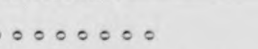
LAKÁSOK KIADÓK.

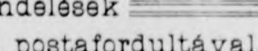
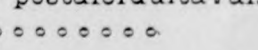
Czim a kiadóhivatalban.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig elkészítésre jutányos árak mellett elvállaltatnak.

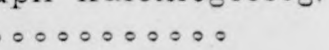
A t. megrendelők meghívására megbizottamat készséggel becsájtom rendelkezésre.

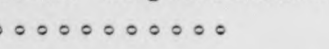
Vidéki megrendelések postafordultával.

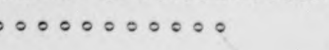
PAPIRRAKTÁR:

...

A nevesebb hazai és külföldi papirgyárak dus választéku raktára.

Levélpapir különlegesség.

Központi előfizetési iroda az összes bel- és külföldi hírlapok és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.